กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*

Strategic Management of Academic Affairs in the Digital Age of Educational Institutions under the Office of the Vocational Education Commission

[1]พันทา สวัสดี และ ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์

[1]Phanta Sawasdee and Chaiyuth Sirisuthi

[1]มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

[1]Northeastern University. Thailand.

[1]Corresponding Author's Email: phantasawaddeek@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างาน จำนวน 272 คน จาก 34 วิทยาลัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาครู 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มี 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาครูให้มีศักยภาพทางเทคโนโลยีและดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพสื่อมัลติมีเดียสู่มาตรฐานสากล กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนสู่ยุคดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการในการพัฒนาประเทศด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารงาน; งานวิชาการในยุคดิจิทัล; สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

---

* Received March 4, 2020; Revised April 4, 2020; Accepted April 5, 2020

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to study the components and indicators of academic administration in the digital age of educational institutions under the office of the vocational education commission; 2) to study the current conditions and desirable states of academic administration in the digital age of educational institutions under the office of the vocational education commission; and 3) to develop strategies for the academic administration in the digital age of educational institutions under the office of the vocational education commission. The study applied mixed-methods research. A group sample was selected by means of stratified sampling consisting of directors, deputy directors, and supervisors, in a total of 272 persons from 34 colleges. The research instruments were interview form and questionnaire with the reliability equal to 0.93. The statistics used were percentage, means, standard deviation (S.D.), and Priority Needs Index Modified (PNI Modified).

The results of the research are as follows: 1) There are 5 aspects to the components and indicators of academic administration in the digital age of educational institutions under the office of the vocational education commission which are 1) The development of teachers, 2) Supervision, 3) The development of multimedia, 4) The management of an online learning and teaching, and 5) The development of online curriculum. 2) The current conditions of academic administration in the digital age of educational institutions under the office of the vocational education commission overall are found to be at a moderate level. While the desirable states of academic administration in the digital age of educational institutions under the office of the vocational education commission overall are found to be at the highest level. 3) There are 5 strategies for the academic administration in the digital age of educational institutions under the office of the vocational education commission: the 1st strategy on developing teachers to have potential in technology and digital media; the 2nd strategy on increasing the efficiency of supervision on education with information technology and digital media; the 3rd strategy on increasing the quality of multimedia to the international standards; the 4th strategy on increasing the efficiency of the learning and teaching management for the digital age; and the 5th strategy on developing the curriculum to match the needs to develop the country through information technology and digital media.

Keywords: Administrative Strategy; Academic Work in the Digital Age; Vocational Education Commission

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือในฐานะที่เป็นแหล่งสร้างแรงงานเพื่อป้อนตลาดแรงงาน การใช้เทคโนโลยีจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจโลกและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งผลให้ประเทศไทยต้องมีการเร่งรัดการพัฒนาประเทศ ให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลง โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่ยึดวิสัยทัศของกรอบ ยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการ พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในขณะที่การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในด้านต่าง ๆ ของแผนพัฒนาฯ ได้ยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี 2579 ที่เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี โดยที่เป้าหมายและตัวชี้วัดต้องสอดคล้องกับกรอบเป้าหมาย การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่องค์กรระหว่างประเทศกำหนดขึ้น (The Secretariat of the Council of Education, 2009)

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัฒน์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุง หลักสูตรการศึกษาของชาติซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อ สร้างคนไทยให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ พร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมือสร้างสรรค์ ในเวทีโลก รัฐได้ตระหนักถึงการจัดการศึกษาของชาติจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลง ระบบการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย ให้เป็นไปตามกาลเวลาและบริบทของสังคมไทย ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคน ระดับกลางและนักเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปทั้งระดับความแนวคิด โครงสร้างและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ผลิตผลของการอาชีวศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาชาติ Ministry of Education, (2010)

จากรายงานของ Office of the Vocational Research and Development ,(2010) ได้ระบุถึงปัญหาของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาว่า วิทยาลัยส่วนใหญ่จัดทำกลยุทธ์ระดับสถานศึกษาขึ้น แต่ไม่สอดคล้องกับแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ และกลยุทธ์ขาดความเชื่อมโยงกันในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการบริหารงาน แนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจน ไม่เป็นรูปธรรมและมีข้อจำกัดหลายประการ เนื่องจาก 1) การเปลี่ยนแปลสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้กลยุทธ์ล้าสมัยไม่มันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) กลยุทธ์ระดับสถานศึกษาและระดับสำนักงานไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Phichaichannarong (2011) ได้กล่าวไว้ในการสัมมนา “โครงการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารการพัฒนากระบวนการทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพบริหารการจัดการอาชีวศึกษาใหม่ว่า “กลยุทธ์ของ

วิทยาลัยส่วนใหญ่ที่ใช้อยู่ล้าสมัยไม่ทันกับยุคเศรษฐกิจดิจิตอล (Digital Economy) ควรปรับกลยุทธ์การบริหารการจัดการอาชีวศึกษาเชิงรุกแนวใหม่ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการ ควรมุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้อาชีวศึกษาใหม่ รวมทั้งต้องสร้างและประสานเครือข่ายความร่วมมือให้เกิดการเชื่อมโยงของการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ระหว่างโลกอาชีพกับสถานประกอบการและสังคม ชุมชน ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ Office of the Vocational Education Commission, (2012) ซึ่งสอดคล้องกับ Sonnil (2012); Chiangkul (2010) ยังได้สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) ของวิทยาลัยเทคนิคที่ไม่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ 1) ขาดกระบวนการประเมินผลการประกันคุณภาพภายในที่ต่อเนื่อง 2) การใช้และการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรยังค่อนข้างต่ำ 3) วัสดุ อุปกรณ์การฝึกทักษะการเรียนการสอนไม่เพียงพอร้อยละ 72.91 ยังถือว่าค่อนข้างน้อย (ไม่ถึงร้อยละ 80) 4) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช.มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังต่ำ (ร้อยละ 46.43) 5) จำนวนผู้เชี่ยวชาญหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักศึกษาถือว่าน้อย (ร้อยละ 9.45 ของงบประมาณดำเนินการ) 7) ศูนย์วิทยบริการและสื่ออุปกรณ์ยังขาดความพร้อม ขาดระบบการประเมินคุณภาพและแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 8) ความเพียงพอและความทันสมัยของอุปกรณ์ทางการศึกษาร้อยละ 78.37 ยังถือว่าค่อนข้างน้อย ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกๆ ด้าน ยุคดิจิทัล (Digital Era) คือ ยุคของอิเลคโทรนิคส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสารการส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา (Office of Educational Development Religion and culture, educational area 12, 2007)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการพัฒนากลยุทธ์ที่จะนำมาใช้กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยที่สำคัญ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้บ่งชี้กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2) นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

3) การสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถามร่วม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษาและมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์มาปรับปรุงองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4) ประเมินองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิคนละชุดกับผู้ให้การสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 2 โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบประเมินองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณความเหมาะสม ไม่แน่ใจ ไม่เหมาะสม

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, and Morgan, 1970) มีประชากรทั้งสิ้น 34 สถานศึกษา จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 34 สถานศึกษา โดยเลือกเจาะจงผู้บริหาร 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน 6 คน ประกอบด้วย 1) หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 2) หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล 3) หัวหน้างานวิทยบริการและห้องสมุด 4) หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5) หัวหน้างานสื่อการเรียนการสอน และ 6) หัวหน้าแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 272 คน

2) นำแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ประเมิน เพื่อหาคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน และนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item – Objective Congruence Index : IOC) พร้อมทั้งหาคุภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coeffcient Cronbach) (Sri Sa-at, 2011)

3) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentang) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ SWOT Analysis: จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) และและดัชนีความสำคัญของความจำเป็น $PNI_{modified}$

ระยะที่ 3 พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1) วิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ค่าความต้องการจำเป็น Matrix Analysis ที่มา (Wongwanich, 2015) โดยใช้วิธี Priority Need Index แบบปรับปรุง $PNI_{modified}$

2) ยกร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3) ตรวจสอบและยืนยันกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

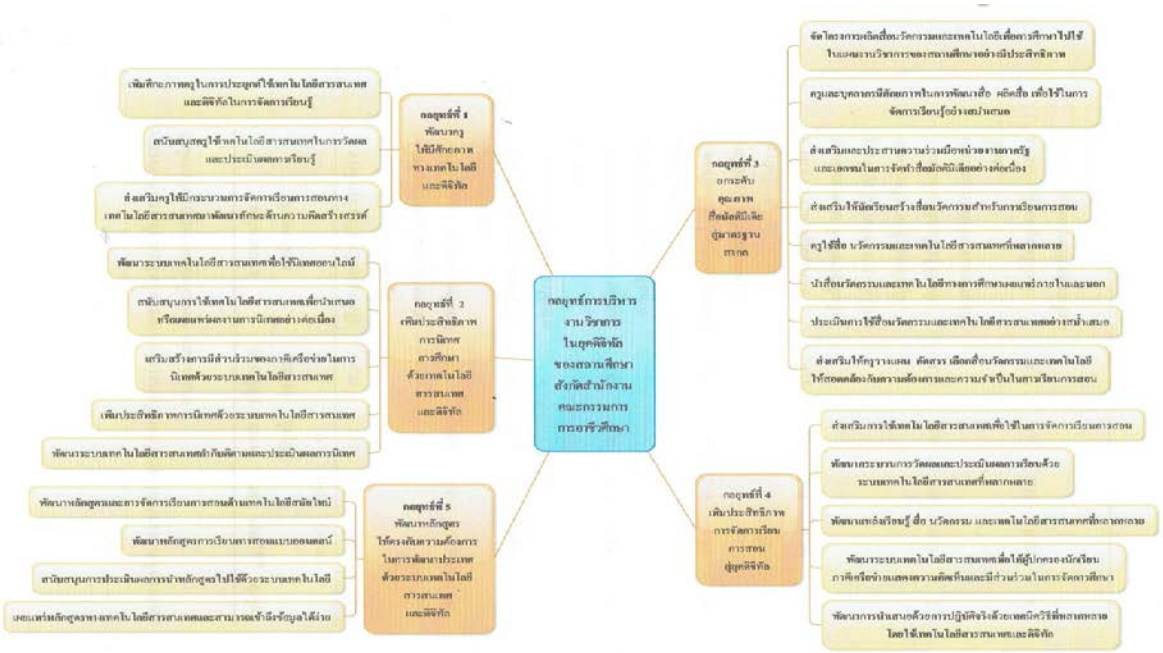
4) การประเมินยืนยันกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อประเมิน ตรวจสอบ ยืนยัน รับรอง จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholder โดยผู้วิจัยจัดทำแบบประเมินตรวจสอบ ยืนยัน รับรองโดยขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน ได้กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

ผลการวิจัย

องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาครู 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า หากสถานศึกษาใดมีการดำเนินการครบทั้ง 5 องค์ประกอบนี้และจะสามารถทำให้สถานศึกษานั้น ๆ สามารถบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมในอยู่ระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำมาวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยพิจารณาจุดตัดที่ 3.50 (จากระบบ 5 ระดับ) ผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าทั้ง 5 ด้านอยู่ในผลงานไม่ดีต้องปรับปรุง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Thamsasanan (2017) กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ 25 มาตรการ และ 37 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังแผนภาพ

แผนภาพ: กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยทำให้ได้กลยุทธ์การบริหารวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ 25 มาตรการ และ 37 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้องค์ความรู้ใหม่ว่า การพัฒนาการศึกษา แบบเป็นพลวัตรและแปรเปลี่ยนไปตามความผันแปรของสถานการณ์โลก ทำให้คนไทยเกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และยังเป็นการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้ตระหนักต่อการเตรียมความพร้อม และดำเนินไปควบคู่กับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษ มีประเด็นน่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาครู 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ แสดงให้เห็นว่า หากสถานศึกษาใดมีการดำเนินการครบทั้ง 5 องค์ประกอบนี้และจะสามารถทำให้สถานศึกษานั้น ๆ สามารถบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลเหล่านี้เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kerdruang (2017) การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล พบว่า การเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้จากยุคเดิมสู่ยุคดิจิทัลต้องจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานและการดำรงชีวิตเน้นการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเองโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุดครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ตามหลักสูตร

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีสภาพปัจจุบันมีระดับการปฏิบัติในอยู่ระดับปานกลาง ซึ่งมีการปฏิบัติระดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการพัฒนาครู 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์และ 5) ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสภาพที่พึงประสงค์ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาครู 2) ด้านการนิเทศ 3) ด้านการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ ตามลำดับ เมื่อนำมาวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยพิจารณาจุดตัดที่ 3.50 (จากระบบ 5 ระดับ) ผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าทั้ง 5 ด้านอยู่ในผลงานไม่ดีต้องปรับปรุง สอดคล้องกับผลงานวิจัย Wiangkamol (2011)

3. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ 25 มาตรการและ 37 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งมีกลยุทธ์น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้ 1) ผลการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่ากลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาครู แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาครูเป็นเรื่องที่สถานศึกษาพิจารณาแล้วว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้มาก เพราะการพัฒนาครูนำไปสู่ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการสอดคล้องกับงานวิจัย Thawonglang (2007) ได้สรุปว่า แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก เนื่องจาก

เป็นแนวทางที่เน้นให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ส่งผลให้เกิดความสามัคคี และรับผิดชอบร่วมกันในกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จนทำให้การพัฒนาครูด้านการ จัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผลการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่ากลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้สูงสุด คือ กลยุทธ์ที่ 2 การนิเทศ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการนิเทศเป็นเรื่องที่สถานศึกษาพิจารณาแล้วว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้มาก เพราะการพัฒนาการนิเทศนำไปสู่ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ketanont (2012) กล่าวว่าปัญหาของงานวิชาการด้านการนิเทศ การศึกษาอาจเป็นเพราะผู้บริหารมีภารกิจมากเกินไป จึงทำให้การปฏิบัติการนิเทศไม่ต่อเนื่อง และไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ อีกทั้งครูที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศ ยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการนิเทศ และมีภาระกจิการการสอนหรืองานอื่น ๆที่ได้รับมอบหมายที่มากส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ต่ำสุด และ 3) ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่ากลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยความเป็นประโยชน์สูงสุด คือ กลยุทธ์ที่ 4 ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องที่สถานศึกษาพิจารณาแล้วว่ามีความเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้มาก เพราะการพัฒนาพัฒนาครูไปสู่ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kitjajaja (2016) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการ พบว่า กลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนการสอนด้วย ICT เพื่อการศึกษา เป็นกลยุทธ์ที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน การแนะแนวให้คำปรึกษาทางการเรียนแก่ผู้เรียนและผู้รับบริการ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

สรุป

สรุปกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาครูให้มีศักยภาพทางเทคโนโลยีและดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพสื่อมัลติมีเดีย ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนสู่ยุคดิจิทัล กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการในการพัฒนาประเทศด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนปฏิบัติของสถานศึกษาด้วยแผนระยะสั้น แผนระยะกลางและแผนรยะยาว การจัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการสร้างความรู้ ความเข้าในการจัดการศึกษายุคดิจิทัล เพื่อให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเกิดประสิทธิผล เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของชาติให้สูงขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการทำงานเทคโนโลยีดิจิทัล โดยสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการอบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อนำมาจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สารเทศด้านการจัดการเรียนการสอน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของนักเรียนนักศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยทั้ง 5 ด้าน วางแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาด้วยแผนระยะสั้น แผนระยะกลางและแผนรยะยาว มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล เพื่อกำหนดมาตรการ แนวทางการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของชาติให้สูงขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับเนื่องจากมีบริบทสภาพแวดล้อมความแตกต่างกัน

2.2 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในสถานศึกษาทุกขนาดเพื่อเปรียบเทียบและทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลต่อไป

References

Addoddorn, Y. (2011). *Academic administration strategies of basic education institutions to promoter sustainable development.* (Doctoral Dissertation). Chulalongkorn University. Bangkok.

Kerdruang, A. (2017). Promoting learning in the 21st century to support Thai society in the digital age. *Journal of Lampang Rajabhat University,* 6(1), 173-184.

Office of Vocational and Vocational Standards. (2013). *Introduction to the Office of Vocational Education Standards and Vocational Diploma 2013 B.E.*, Bangkok.

Smith, E. W. et al. (1961). *The Education Encyclopedia***.** New Lersey: Prentice-Hall.

Thawonglang, J. (2007). *The teacher development of learning manage ment based on child centered approach : a case study of noen sa-ard pittata school under the office of khon kaen educational service area 5.* Loei Rajabhat University. Loei.

Tassananon, S. (2011). *Theoretical principles and educational administration innovations.*

(1st ed.) Maha Sarakham: Maha Sarakham University.

Taba, H. (1962). *Curriculum Development Theory and Practice***.** New York: Harcourt, Brace and World.

Thipkongka.P (2008). *Management Model for Vocational Change in Thailand*. (Doctoral Dissertation). Graduate school: King Mongkut's University of Technology North Bangkok. Bangkok.

Demchenko, Y. (1997). *Cooperative and Contributive Learning in Professional Education.* Retrieved May 3, 2019, from http://www.uazone.org/demch/papers/site98demch.html.

Zorn, A. (2018). *Higher education in the digital age: moving academia online*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.